

Bryssel 2.5.2017
COM(2017) 257 final

2017/0087 (COD)

Sääntöjen noudattamista koskeva paketti

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

niiden edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia tietoja

{ SWD(2017) 215 final }

{ SWD(2017) 216 final }

{ SWD(2017) 217 final }

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopassa on maailman suurimmat sisämarkkinat¹, joilla kansalaiset ja yritykset hyötyvät oikeudesta työskennellä, opiskella, matkustaa, perustaa yritys ja tarjota tuotteita ja palveluja yli rajojen. Kaiken tämän lisäksi tulee EU:n lainsäädännön takaama terveyden, turvallisuuden, ympäristön ja kuluttajien suojelu. Jotta kansalaiset ja yritykset voisivat täysimääräisesti hyödyntää näitä oikeuksia ja jotta voitaisiin varmistaa, että he säilyttävät luottamuksensa sisämarkkinoihin, on tärkeää, että EU:n sääntöjä noudatetaan. Näistä syistä komissio ilmoitti tiedonannossaan ”Sisämarkkinoiden päivitys: enemmän mahdollisuuksia kansalaisille ja yrityksille” ottavansa käyttöön älykkään täytäntöönpanon strategian. Strategiassa noudatetaan ”*holistista lähestymistapaa, joka kattaa kaikki poliittisen päätöksenteon vaiheet sen suunnittelusta ja täytäntöönpanosta tiedottamiseen asti parempaa sääntelyä koskevan lähestymistavan mukaisesti. Tähän sisältyy arvioinnin ja täytäntöönpanon seurannan tiiviimpi integrointi politiikan suunnitteluun, parempi jäsenvaltioiden avustaminen ja neuvominen sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanossa ja johdonmukaisempi ja tehokkaampi valvontapolitiikka, jolla pyritään parantamaan sisämarkkinasääntöjen ja yleisesti EU-lainsäädännön noudattamista*”².

Ajantasaisten ja luotettavien tietojen saanti on yksi niistä vaikeuksista, joita kohdataan varmistettaessa sisämarkkinasääntöjen noudattaminen. Sen vuoksi komissio ilmoitti ehdottavansa ”*sääntelyaloitetta, jonka avulla se voi kerätä luotettavaa tietoa suoraan valikoiduilta markkinatoimijoilta, jotta voidaan turvata sisämarkkinoiden toiminta ja parantaa sitä*”³.

Tiedonannossaan ”EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla” komissio korostaa samansuuntaisesti vahvan ja tehokkaan täytäntöönpanojärjestelmän merkitystä ja sitä, että täytäntöönpanon valvonta tukee ja täydentää politiikan painopisteiden toteutumista. Tiedonannossa selostetaan, että ”*tämänhetkisen täytäntöönpanopolitiikkansa puitteissa komissio valvoo EU:n lainsäädännön soveltamista ja täytäntöönpanoa, ratkaisee ongelmia yhdessä jäsenvaltioiden kanssa lainsäädännön mahdollisiin rikkomuksiin puuttumiseksi ja käynnistää tarvittaessa rikkomusmenettelyjä*”⁴. EU:n oikeuden asianmukaisen ja täysimääräisen soveltamisen varmistaminen on kuitenkin haastavaa. Näin ollen komissio on ehdottanut useita toimenpiteitä täytäntöönpanojärjestelmän vahvistamiseksi kansalaisten ja yritysten hyödyksi ja jotta voitaisiin varmistaa, että kansalaisten ja yritysten oikeuksia noudatetaan sisämarkkinoilla. ”*EU:n sääntöjen tehokas täytäntöönpano [...] on eurooppalaisille tärkeää ja vaikuttaa heidän jokapäiväiseen elämäänsä.*”

Tietyissä erityistapauksissa sisämarkkinasääntöjen soveltamisen valvonta edellyttää luotettavaa tietoa markkinaosapuolten toiminnasta ja etenkin yksityisyrittäjiä koskevaa markkinatietoa. Tämän ehdotuksen tavoitteena ei ole luoda komissiolle uusia täytäntöönpanovaltuuksia, kuten valtuuksia soveltaa sisämarkkinoita koskevan unionin oikeuden rikkomusmenettelyä yksittäisiä markkinatoimijoita vastaan. Asetuksen tarkoituksena on tukea komissiota sen seurattessa sisämarkkinasääntöjä ja valvoessa niiden soveltamista antamalla komissiolle mahdollisuuden hankkia valikoiduilta markkinatoimijoilta

¹ Tässä perusteluosassa termeillä ”sisämarkkinat” ja ”yhtenäismarkkinat” tarkoitetaan samaa asiaa.

² COM(2015)550, 28.10.2015, s. 16.

³ Ks. edellinen alaviite, s. 17.

⁴ C(2016)8600, EUVL C 18, 19.1.2017, s. 10.

kattavaa ja luotettavaa määrällistä ja laadullista tietoa tarkasti kohdistettujen tietopyyntöjen avulla. Ehdotetulla asetuksella autetaan komissiota varmistamaan, että kansalaisten ja yritysten sisämarkkinaoikeuksia noudatetaan, ja lujitetaan jäsenvaltioiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Se myös ”auttaa komissiota ehdottamaan parannuksia, jos arvioinnit osoittavat, että täytäntöönpanon puutteet johtuvat alakohtaisen lainsäädännön puutteista”.⁵ Ehdotettu asetus on tarkoitettu erityistapauksiin, joissa nopean ja kohdennetun täytäntöönpanon edut ylittävät selvästi asianomaisille yrityksille tai yritysten yhteenliittymille aiheutuvat hallinnolliset rasitteet ja kustannukset.

Tätä uutta välinettä käytetään aloilla, joilla EU voi saavuttaa kansalaisten ja yritysten kannalta tärkeimpiä konkreettisia tuloksia. Tehokkaampien täytäntöönpanovälineiden avulla EU kykenee nopeampaan toimintaan ja varmistamaan tehokkaammin, että sääntöjä noudatetaan täysimääräisesti ensisijaisilla aloilla.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus on yhdenmukainen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEU-sopimus’, 3 artiklan 3 kohdan kanssa, jonka mukaan sisämarkkinoiden toteuttaminen kuuluu EU:n keskeisiin tavoitteisiin, jotka EU pyrkii saavuttamaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Ehdotus noudattaa myös SEU-sopimuksen 26 artiklaa, jossa EU valtuutetaan hyväksymään toimenpiteet, joiden tarkoituksena on varmistaa sisämarkkinoiden toiminta, ja 17 artiklaa, jonka mukaisesti komissiolle annetaan tehtäväksi varmistaa, että perussopimuksen sääntöjä ja EU:n johdettua oikeutta noudatetaan, ja valvoa EU:n oikeuden soveltamista. Tämän ehdotuksen tarkoituksena ei ole luoda uutta menettelyä EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon valvontaa varten. Ehdotettua tiedonkeruuvälinettä voidaan käyttää pikemminkin jo olemassa olevien menettelyjen, kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 258 artiklassa tarkoitettun rikkomusmenettelyn yhteydessä.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Komissiolle on jo tutkintavaltuudet, joiden nojalla se voi valvoa sisämarkkinoiden toiminnan edellyttämien EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa. Valtuuksien käyttö on osoittautunut hyvin tehokkaaksi varmistettaessa kyseisten sääntöjen soveltaminen. Esimerkiksi valtiontukien alalla komissio saattoi kerätä suoraan tärkeää yrityskohtaista tietoa kahdessa vaikutuksiltaan mittavassa tapauksessa, joissa lopuksi perittiin sääntöjenvastaista valtiontukea olleet maksamattomat verot⁶.

Ehdotus on yhdenmukainen myös muiden sellaisten EU:n oikeudellisten välineiden kanssa, joiden nojalla EU:n elimille tai kansallisille viranomaisille annetaan valtuudet kerätä yrityskohtaista tietoa tietyillä sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla (kuten kuluttajien suojeleminen, rahoituspalvelut, markkinavalvonta ja verkkotoimialat) ja jakaa tätä tietoa komission kanssa. Komissio aikoo käyttää ehdotettua asetusta vasta viimeisenä keinona, jos muut tärkeän tiedon hankintakeinot eivät tuota tulosta.

⁵ KOM(2015) 550, s. 16.

⁶ Ks. komission lehdistötiedote, 21. lokakuuta 2015.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tämä ehdotus perustuu SEUT-sopimuksen 43 artiklan 2 kohtaan, 91 artiklaan, 100 artiklaan, 114 artiklaan, 192 artiklaan, 194 artiklan 2 kohtaan sekä 337 artiklaan.

SEUT-sopimuksen 337 artiklan mukaisesti komissio voi sille uskottujen tehtävien hoitamiseksi, niissä rajoissa ja niillä edellytyksin, jotka neuvosto, joka tekee ratkaisunsa yksinkertaisella enemmistöllä, vahvistaa, hankkia kaikki tarvittavat tiedot. Euroopan unionin tuomioistuin on aiemmin todennut, että tätä artiklaa voidaan käyttää sellaisen johdetun oikeuden oikeusperustana, joka koskee komission harjoittamaa yleistä tiedonkeruutoimintaa, eikä siinä edellytetä, että tällainen tiedonkeruu on tarpeen unionin tietyn politiikan tavoitteiden toteuttamiseksi⁷. Unionin tuomioistuin on kuitenkin todennut, että EU-säädös ei kuulu SEUT-sopimuksen 337 artiklan soveltamisalaan pelkästään siksi, että sen tarkoituksena on perustaa tiedonkeruujärjestelmä⁸. Sen vuoksi on aiheellista tutkia, onko tämä aloite tavoitteensa ja sisältönsä perusteella tarpeellinen niiden tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka unionin politiikalle erityisesti asetetaan. Tämän aloitteen tavoitteena on helpottaa komission pääsyä markkinatietoihin, joita se tarvitsee ratkaistakseen sisämarkkinasääntöjen noudattamiseen liittyviä vakavia ongelmia SEU-sopimuksen 17 artiklan mukaisia tehtäviä suorittaessaan. Tällä voidaan ainoastaan auttaa tehostamaan komission työtä, kun kyse on EU-lainsäädännön soveltamisen varmistamisesta kyseisellä alalla. Näin ollen tämä aloite on tarpeen, jotta saavutetaan SEUT-sopimuksen 26 artiklan mukainen sisämarkkinoiden toiminnan varmistamista koskeva tavoite. Tästä syystä SEUT-sopimuksen 337 artikla on korvattava sisämarkkinoita koskevalla oikeusperustalla, kuten SEUT-sopimuksen 114 artiklalla, jossa määrätään sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan edellyttämien toimenpiteiden hyväksymisestä. Komission tehostunut työ auttaisi ehkäisemään sisämarkkinoiden toiminnan esteitä⁹, mikä kuuluu 114 artiklassa määrättyihin toimintapolitiittisiin tavoitteisiin¹⁰. Siitä syystä on perusteltua valita SEUT-sopimuksen 337 artiklan sijasta sen 114 artikla. SEUT-sopimuksen 114 artiklan lisäksi on asianmukaista käyttää myös muita saman sopimuksen artikloja erillisenä täydentävänä oikeusperustana, jotta voidaan kattaa sisämarkkinoiden alat, joilla lainsäädäntötoimissa tukeudutaan tiettyihin SEUT-sopimuksen artikloihin. Näitä ovat 43 artikla (maaloustuotteet), 91 ja 100 artikla (liikenne) tai 194 artikla (energia) tai sisämarkkinoihin liittyvien alojen osalta 192 artikla (ympäristö).

SEUT-sopimuksen 114 ja 337 artiklaa on käytetty yhdessä oikeusperustana seuraavassa aiemmassa EU:n säädöksessä, jonka nojalla komissiolle annettiin valtuudet kerätä sisämarkkinoihin liittyvää tietoa: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU)

⁷ Tuomiot asioissa C-426/93, 22 kohta, ja C-490/10, 64 kohta.

⁸ C-490/10, 68 kohta.

⁹ Euroopan unionin tuomioistuin on todennut, että unionin lainsäädännön noudattamista valvoessaan komissio – jolla ei ole omia tutkintavaltuuksia – on paljolti riippuvainen kantelijoiden, julkisten elinten, yksityisten tahojen ja asianomaisten jäsenvaltioiden toimittamista tiedoista. Näiden ehtojen puitteissa täytäntöönpanon valvontatoimissa on tietojen keräämiseksi nojaututtava olemassa olevaan epätäydelliseen oikeuskehykseen, minkä tuloksena saadaan riittämätön ja vaihtelevan laatuinen kokoelma yrityskohtaisia tietoja. Täytäntöönpanon valvonnasta tulee näin vaikeampaa ja jossain tapauksissa mahdollonta, mikä saattaa johtaa siihen, että syntyy sisämarkkinoiden sujuvan toiminnan esteitä eikä niihin puututa asianmukaisesti.

¹⁰ Ks. EU:n tuomioistuimen tuomiot tapauksissa C-380/03, 38–42 kohta ja 80 kohta; C-434/02, 31–34 kohta; C-376/98, 86 kohta.

2015/1535¹¹, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

EU:n toimet ovat tarpeen komission pääsyn helpottamiseksi markkinatietoihin, joita se tarvitsee ratkaistakseen EU:n sisämarkkinasääntöjen noudattamiseen liittyviä vakavia ongelmia SEU-sopimuksen 17 artiklan mukaisia tehtäviä suorittaessaan. Tällä ehdotuksella perustettava tiedonkeruuväline on viimeinen menetelmä sen jälkeen, kun kaikki muut tiedonsaantikeinot ovat osoittautuneet tehottomiksi. Toisin sanoen sitä käytetään ainoastaan tapauksissa, joissa kansallinen toimenpide ei tuottaisi tulosta kyseisten tapausten laajuuden tai vaikutusten vuoksi ja joissa EU:lla olisi paremmat mahdollisuudet toteuttaa toimenpiteitä. Tätä tiedonkeruuvälinettä käytetään varsinkin silloin, kun ongelmien vaikutus ulottuu yhtä jäsenvaltiota laajemmalle alueelle ja ongelmien ratkaiseminen edellyttää yhtenäistä ja johdonmukaista tiedonkeruuta valikoiduilta markkinatoimijoilta useassa jäsenvaltiossa. Tällaiset EU:n toimet täyttäisivät tarpeellisuusvaatimuksen ja lujittaisivat komission kykyä varmistaa EU:n lainsäädännön noudattaminen sisämarkkinoiden alalla.

Tämä väline tuo myös lisäarvoa helpottamalla koordinoitua komission ja jäsenvaltioiden välillä selvästi rajat ylittävissä tapauksissa, kun tietoja tarvitaan monen jäsenvaltion markkinatoimijoilta. Tällaisten EU-toimien avulla tietoa saataisiin ajoissa, varmistettaisiin että eri jäsenvaltioista kerätyt tiedot ovat vertailukelpoisia ja tuloksena olisi tehokkaampi täytäntöönpanon valvonta, mikä keventäisi asianomaisille yrityksille ja viranomaisille koituvaa hallinnollista kokonaisrasitetta.

Vaikka aloitteessa kunnioitetaan komission velvollisuutta perussopimusten valvojana huolehtia siitä, että EU:n oikeutta sovelletaan, jäsenvaltiot eivät menetä tärkeää tehtäväänsä soveltaa komission rinnalla sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia sääntöjä. Jäsenvaltiot säilyttävät omat tutkintavaltuutensa ja voivat myös laajentaa niitä. Lisäksi jäsenvaltiot osallistuvat tämän asetuksen toimintaan eri tapauksissa, mikä ilmentää komission ja jäsenvaltioiden vilpittömän yhteistyön periaatetta.

On huomattava, että komission päätökset sen aikomuksesta käyttää tämän ehdotuksen mukaisia valtuuksiaan pyytää tietoja yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä annetaan tiedoksi asianomaisille jäsenvaltioille. Lisäksi tällä ehdotuksella otetaan käyttöön järjestelmiä, joiden avulla komissio ja jäsenvaltiot jakavat tietopyyntöihin ja niihin annettuihin vastauksiin liittyvää tietoa, rajoittamatta kuitenkaan salassapitovelvollisuutta.

Ehdotus on SEUT-sopimuksen mukainen myös siinä suhteessa, että siinä odotetaan komission kykenevän lainsäädäntövallan osoittamien asianmukaisten edellytysten nojalla keräämään sille uskottujen tehtävien hoitamisen edellyttämät tiedot.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on oikeasuhteinen tavoiteltuihin päämääriin nähden, eikä siinä ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Ensinnäkin kyseessä olisi oltava vakava EU:n lainsäädännön soveltamiseen liittyvä ongelma tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla. Toiseksi tutkintavälinettä käytetään vasta viimeisenä keinona, kun kaikki vaihtoehtoiset tiedonhankintatavat, joilla on mahdollista saada kyseessä olevan ongelman ratkaisemisen kannalta merkityksellistä tietoa, ovat osoittautuneet tuloksettomiksi. Kolmanneksi komission on tarpeen osoittaa virallisen päätöksen muodossa, että kyseisiä

¹¹ EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1.

tietoja tarvitaan ongelman ratkaisemiseksi, tarvittavat tiedot ovat todennäköisesti helposti tietopyynnön vastaanottajien saatavilla ja että muut tiedonhankintakeinot ovat epäonnistuneet. Neljänneksi tietopyynnot olisivat tarkoin kohdennettuja sekä tietopyyntöjen pituuden että vastaajien lukumäärän osalta. Se, että komissio noudattaa näitä edellytyksiä, kuuluisi Euroopan unionin tuomioistuimen laillisuusvalvonnan piiriin. Lisäksi hallinnollinen kokonaisuus olisi minimoitu sekä yritysten osalta (jättämällä mikroyritykset menettelyn ulkopuolelle ja minimoimalla pk-yrityksiin kohdistuvat vaikutukset – katso jäljempänä) että viranomaisten kannalta (välttämällä tehottomia koordinoituneita mekanismeja komission ja jäsenvaltioiden välillä mutta varmistaen täyden avoimuuden niitä kohtaan).

Ehdotuksessa annetaan komissiolle mahdollisuus määrätä seuraamuksia yrityksille ja yritysten yhteenliittymille, jotka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta jättävät noudattamatta tietopyyntöjä tai ehdotetun asetuksen nojalla annettuja päätöksiä. Seuraamusten tarkoituksena ei ole korjata yritysten markkinakäyttäytymistä. Seuraamusuhkan tarkoituksena on varmistaa, että tietopyyntöjen vastaanottajat toimittavat riipeästi täydelliset, täsmälliset ja harhaanjohtamattomat vastaukset. Ehdotuksessa vahvistetaan enimmäismäärät seuraamuksille, jotka perustuvat valtioneuvoston päätöksiin. Valtiontukien alalla seuraamuksilla on varoitettava vaikutus. Ehdotuksessa ei kuitenkaan edellytetä komission määräävän automaattisesti seuraamuksia vastaamatta jättäville yrityksille eikä siinä vahvisteta sakon vähimmäismäärää, koska komission on tarpeen tehdä tapauskohtainen arviointi suhteellisuusperiaatteen huomioon ottaen, etenkin kun kyse on pk-yrityksistä. Komission päätökset, joilla määrätään seuraamuksia, kuuluisivat laillisuusvalvonnan piiriin.

- **Toimintatavan valinta**

Asetus on asianmukainen oikeudellinen väline sellaisten sääntöjen vahvistamiseen, joiden tavoitteena on lujittaa komission mahdollisuuksia saada suoraan merkityksellistä tietoa.¹² Sekä menettelystä, joka johtaa komission esittämään tietopyyntöön, että mahdollisuudesta määrätä yrityksille velvoitteita – ja tapauksen mukaan myös seuraamuksia – olisi säädettävä asetuksella. Verrattuna esimerkiksi siihen, että tavoite yritettäisiin saavuttaa yhdenmukaistamalla kansalliset säännöt direktiivin avulla, asetus parantaisi oikeusvarmuutta ja sillä todennäköisesti varmistettaisiin säännösten yhdenmukainen tulkinta. Lisäksi itsenäisellä oikeusvälineellä vältettäisiin puuttuminen olemassa oleviin oikeudellisiin välineisiin, joissa komissiolle vahvistetaan tutkintavaltuudet muilla toimintaloikoilla.¹³

3. JÄLKIARVIOINTIEN,¹⁴ SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen¹⁵**

Komissio toteutti tätä aloitetta koskevan julkisen kuulemisen 2. elokuuta ja 7. marraskuuta 2016 välisenä aikana. Siihen saatiin 71 vastausta: 44 yrityssectorilta¹⁶, 16 kuluttajilta,

¹² EU:n tuomioistuin on jo hyväksynyt SEUT-sopimuksen 114 artiklan asetuksen oikeusperustaksi. Ks. asia C-270/12, 97 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

¹³ Esim. asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015). Tällä asetuksella on eri oikeusperusta ja eri lainsäädäntömenettely, ja se on suunniteltu valtioneuvoston alalle tiettyjä tavoitteita, menettelyvaiheita ja komission toimintavaltuuksia varten.

¹⁴ Ei sovelleta.

¹⁵ Ks. liitteessä 2 oleva vaikutusten arviointi.

¹⁶ Elinkeinoelämän järjestöiltä (31 vastausta) mukaan lukien ainoastaan pk-yrityksiä edustavat järjestöt; yrityksiltä (13 vastausta) mukaan lukien pk- ja mikroyritykset (9 vastausta). Vastanneet elinkeinoelämän järjestöt edustivat yhteensä yli 20 miljoonaa yritystä.

kansalaisjärjestöiltä tai kansalaisyhteiskunnalta ja 11 viranomaisilta. Osallistujat edustivat 18 jäsenvaltiota (yhteensä 68 osallistujaa), yhtä ETA-maata (1 osallistuja) ja yhtä Euroopan ulkopuolista maata (2 osallistujaa). Vastauksista kävi ilmi, että yritykset ovat usein haluttomia jakamaan kaupallisesti arkaluonteisia tietoja viranomaisten kanssa, eikä pelkästään vastatessaan julkisiin kuulemisiin vaan jopa silloin, kun tietoja tarvitaan tukemaan yritysten oikeuksien rikkomista koskevia väitteitä. Vastajaat ilmoittivat voivansa toimittaa luottamuksellista tietoa komissiolle, jos luottamuksellisuus taataan ja hallinnollinen rasite on kohtuullinen. Monet yritykset kannattivat kuitenkin vain vapaaehtoista osallistumista tietopyyntöihin.

Lisäksi komissio toteutti kohdennettuja kuulemisia useille suurille elinkeinoelämän järjestöille, jotka suhtautuivat varauksellisesti siihen, että komissiolle annettaisiin valtuudet edellyttää yrityksiltä tietoja kilpailuoikeutta laajemmin. Ne ilmaisivat olevansa huolissaan kaupallisesti arkaluonteisten tietojen suojasta ja hallinnollisesta rasitteesta sekä mahdollisista sakoista, jos tietopyyntöihin ei vastata. Yritykset olivat turhautuneita komission hitaaseen reagointiin tapauksissa, joissa jäsenvaltiot olivat rikkoneet EU:n sääntöjä.

Neuvoston kilpailukykytyöryhmän ja korkean tason työryhmän kokouksissa jäsenvaltiot tiedustelivat komission tietopyyntöjen edellytyksistä, jäsenvaltioiden roolista prosessissa, aiheutuvasta hallinnollisesta rasitteesta ja mahdollisten seuraamusten oikeasuhteisuudesta.

Sidosryhmien ehdotukset on suurelta osin otettu huomioon, etenkin vetoamukset, jotka koskevat tietopyyntöjen rajallista käyttöä (mikä näkyy tutkintavälineen käyttöä koskevissa (ennako)edellytyksissä – jäsenvaltioiden rooli mukaan luettuna) ja hallinnollista rasitetta (esimerkiksi mahdollisuus pyytää ainoastaan tietoa, joka on helposti vastaajayritysten saatavilla). Luottamuksellisten tietojen suojaamista koskevia takeita ja vastaamatta jättämisestä mahdollisesti määrättäviä seuraamuksia käsiteltiin perustuen kilpailulainsäädännön vakiintuneisiin käytäntöihin.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komissio ei käyttänyt ulkopuolisia asiantuntijoita tässä aloitteessa.

- **Vaikutustenarviointi**

Vaikutustenarviointiraportissa selostetaan kuinka se, että komission ja jäsenvaltioiden saatavilla ei ole luotettavia ja täsmällisiä yrityskohtaisia tietoja, aiheuttaa ongelmia, kun tällaisia tietoja tarvitaan sisämarkkinasääntöjen ripeää soveltamista varten. Raportissa tarkasteltiin valitsevan perusskenaarion lisäksi eri toimintavaihtoehtoja, jotka ovat seuraavat: 1) jäsenvaltiot ja komissio vaihtavat parhaita käytäntöjä vapaaehtoisesti, ja laaditaan ohjeistus yrityskohtaisen tiedon keruuta varten; 2) poistetaan kansalliset säännöt, joilla estetään jäsenvaltioiden viranomaisia jakamasta yrityskohtaisia tietoja, jotka ovat jo niiden hallussa tai jotka ne voisivat saada komission ja muiden jäsenvaltioiden välityksellä; 3) otetaan käyttöön täydentävät tutkintavaltuudet kansallisella tasolla¹⁷, jotta jäsenvaltiot voisivat kaikissa tapauksissa kerätä yrityskohtaista tietoa ja toimittaa sitä komissiolle; 4) otetaan tutkintaväline komission käyttöön viimeiseksi keinoksi silloin, kun epäiltyjen esteiden arvellaan haittaavan sisämarkkinoiden toimintaa ja ripeään ja vaikuttavaan päätöksentekoon tarvitaan yrityskohtaisia tietoja, joita ei ole helposti saatavilla muilla keinoin; 5) vaihtoehtojen 2 ja 4 yhdistelmä. Vaihtoehdot 2, 3 ja 4 ovat luonteeltaan lainsäädännöllisiä. Hylätyjä vaihtoehtoja ovat EU:n tilastojen kattavuuden laajentaminen ja yritysten säännöllisten raportointivelvoitteiden käyttöönotto.

¹⁷ Vaihtoehto 3 sisältää myös vaihtoehdon 2.

Tutkintavälineen käyttöönottoa komission viimeiseksi tiedonsaantikeinoksi (vaihtoehto 4) pidettiin toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden kannalta parhaana toimintavaihtoehtona, joka olisi myös vaikuttavin ja kustannustehokkain. Vaihtoehdolla 4 ratkaistaan koordinoitua ja lainkäyttövaltaa koskevat ongelmat, kun jäsenvaltiot toimivat yksin rajatylittävissä tapauksissa. Odotettavissa on, että sen avulla saadaan luotettavampaa tietoa sisämarkkinahäiriöistä. Tämän on puolestaan määrä auttaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että sisämarkkinasääntöjä noudatetaan täsmällisemmin. Näin lisättäisiin kuluttajien luottamusta sisämarkkinoihin ja edistettäisiin niiden potentiaalın hyödyntämistä. Tehokkaamman tiedonsaannin ansiosta sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvonta jäsenvaltioissa perustuisi enemmän tosiseikkoihin, mikä vähentäisi jäsenvaltioita vastaan käynnistettäviä rikkomusmenettelyjä. Yritykset ja kuluttajat hyötyisivät paremmin toimivista sisämarkkinoista, esimerkiksi markkinoille pääsyn esteet olisivat vähäisempiä, kilpailu tiukempaa, kilpailukyky parempi ja toiminnan laajentaminen toiseen jäsenvaltioon (ja mahdollisesti myös EU:n ulkopuolelle) olisi helpompaa/edullisempaa.

Yrityksille ja yritysten yhteenliittymille vuosittain aiheutuvien hallinnollisten kokonaiskustannusten (tietojen kokoamisesta ja vastausten laatimisesta sekä lainopillisesta neuvonnasta) arvioidaan olevan 370 000–610 000 euroa.¹⁸ Jonkin verran lisäkustannuksia saattaa aiheutua ei-luottamuksellisten vastausten toimittamisesta (vastaajan liikesalaisuuksien suojelemiseksi). Valitun vaihtoehdon kustannukset jäsenvaltioille ovat olemattomat (ks. komissiolle aiheutuvat kustannukset, jäljempänä oleva kohta 4). Valitun vaihtoehdon käytöstä ei aiheutuisi suoria yhteiskunnallisia tai ympäristökustannuksia.

Vaikutustenarviointiraportti ja vaikutustenarvioinnin tiivistelmä¹⁹ toimitettiin sääntelyntarkastelulautakunnalle. Se antoi aluksi 20. tammikuuta 2017 kielteisen lausunnon ja myöhemmin 23. maaliskuuta 2017²⁰ myönteisen lausunnon, joka sisältää varauksia. Lautakunta edellytti, että raporttia muutetaan sen suositusten mukaisesti.²¹ Nyt raportissa keskitytään selkeästi tavoitteeseen eli siihen, että saatavilla ei ole merkityksellistä tietoa sisämarkkinasääntöjen soveltamisen varmistamiseksi niissä erityistapauksissa, joissa tiedot olisivat tarpeen mutta niitä ei saada millään muulla tavalla. Lisäksi siinä selostetaan tarkemmin, mitä edellytyksiä komission on täytettävä, ennen kuin se voi käyttää tutkintavälinettä (ks. edellä oleva alaotsikko ”Suhteellisuusperiaate”), mukaan lukien tarve osoittaa, että vaadittuja tietoja ei ole saatavilla muista lähteistä (eli kyseessä on viimeinen keino). Raportissa esitetään paremmin myös sidosryhmien näkökannat.²²

• Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Lähettäessään tietopyyntöjä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille komissio valitsee huolellisesti pyyntöjen vastaanottajat, jotta pyyntöjä lähetetään ainoastaan sellaisille yrityksille tai yritysten yhteenliittymille, jotka kykenevät toimittamaan riittävästi merkityksellistä tietoa (5 artiklan 3 kohta). Yleensä vain suuret yritykset, joilla on joko vahva

¹⁸ Oletuksena on viisi tietopyyntöä vuodessa (mutta kullakin tietopyynnöllä olisi useita vastaanottajia).

¹⁹ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

²⁰ Sama kuin edellä.

²¹ Sääntelyntarkastelulautakunta totesi seuraavaa: ”Raportti ei edelleenkään ole tarpeeksi selkeä, ja osin se on epä johdonmukainen aloitteen soveltamisalaan nähden. Monin paikoin raportissa esitetään edelleen sisämarkkinoiden markkinatietoväline (SMIT) ratkaisuna tiedonsaannin yleisiin ongelmiin taikka tiedonlähteenä sisämarkkinoihin liittyviä toimintapolitiittisia tarkoituksia varten ilman, että asiaan liittyisi erityisiä puutteita täytäntöönpanon valvonnassa ja ilman, että tältä osin esitettäisiin perusteluja. 2) Raportissa todetaan selvästi, että väline olisi viimeinen tiedonsaantikeino, mutta se ei ole selkeä takeiden eikä tutkinnan mahdollisesti käynnistävien edellytysten osalta. 3) Pääraportissa ei edelleenkään kerrota tarpeeksi selvästi jäsenvaltioiden ja yritysten näkökantoja.”

²² Vaikutustenarviointiraportissa selostetaan tarkemmin, mitä muutoksia siihen on tehty.

markkina-asema tai suuri kaupankäynnin volyymi, pystyvät antamaan komissiolle merkityksellistä tietoa. Pk-yrityksistä poiketen suuryritykset toimivat laajassa mittakaavassa ja niiden tietojärjestelmät ovat niin kehittyneitä, että niiden on suhteellisen helppo hakea pyydyt tiedot. Sen vuoksi niihin kohdistuvat vaikutukset ja hallinnollinen rasite eivät näyttäisi olevan suhteettomia.

Teoriassa pk-yrityksille voidaan lähettää tämän ehdotuksen mukaisia tietopyyntöjä (esimerkiksi tietyillä aloilla tai sellaisille pk-yrityksille, joilla on vahva markkina-asema). Toisaalta kun otetaan huomioon niiden taloudellisen toiminnan volyymi, näin ei todennäköisesti tapahdu. Jos pk-yritykselle on kuitenkin on tarpeen lähettää tietopyyntö, ehdotuksessa minimoidaan pyyntöön vastaamisesta aiheutuvat kustannukset, sillä komission edellytetään ottavan suhteellisuusperiaatteen asianmukaisesti huomioon harkitessaan pk-yrityksille osoitettavien tietopyyntöjen laajuutta (5 artiklan 3 kohta). Yksittäisen pk-yrityksen osalta vastaamisesta aiheutuviksi kustannuksiksi arvioidaan 300–1 000 euroa tietopyyntöä kohti, minkä lisäksi saattavat tulla lainopillisen neuvonnan kustannukset, 1 000 euroa, noin 25 prosenttia suuryrityksen arvioidusta vastaamiskustannuksista.

Mikroyritykset on jätetty tämän ehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle, jottei niihin kohdistettaisi suhteetonta hallinnollista rasitetta. Lisäksi on otettu huomioon, että ne eivät todennäköisesti pysty antamaan riittävästi merkityksellistä tietoa.

Kaikenkokoiset yritykset hyötyvät sisämarkkinoiden sujuvammasta toiminnasta, joka on tulosta komission ja jäsenvaltioiden tarkemmin kohdennetuista täytäntöönpanotoimista. Niillä varmistetaan EU:n lainsäädännön varmistaminen muun muassa sisämarkkinoiden alalla.

Ehdotuksessa ei määritetä, missä muodossa tai mitä viestintäkanavaa käyttäen tietopyynnöt toimitetaan, vaan tilanne jätetään avoimeksi tieto- ja viestintäteknologian kehitystä ajatellen.

- **Perusoikeudet**

Tässä ehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Ottaen huomioon yritysten oikeutetut edut suojella liikesalaisuuksiaan ehdotus sisältää suojatakeita: 7 artiklassa (luottamuksellisten tietojen suojele) ja 16 artiklassa (salassapitovelvollisuus) (ks. perusoikeuskirjan 7 artikla). Lisäksi ehdotuksessa noudatetaan oikeutta henkilötietojen suojaan (ks. perusoikeuskirjan 8 artikla) ja sääntöjä, jotka koskevat oikeutta tutustua komission hallussa oleviin asiakirjoihin (ks. perusoikeuskirjan 41 artikla). Ehdotuksessa kunnioitetaan oikeutta oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen siltä osin, että tietopyyntöjen vastaanottajat voivat riitauttaa pyynnöt Euroopan unionin tuomioistuimessa (ks. perusoikeuskirjan 47 artikla). Säännöissä, jotka koskevat mahdollisuutta määrätä sakkoja tai uhkasakkoja, kunnioitetaan syyttömyysolettamaa koskevaa oikeutta ja seuraamusten oikeasuhteisuutta (ks. perusoikeuskirjan 48 ja 49 artikla).

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä ehdotuksella ei perusteta komission sovellettavaksi tarkoitettua täydentävää täytäntöönpanojärjestelmää. Sen sijaan siinä annetaan komissiolle erityinen tutkintaväline viimeiseksi keinoksi, jota käytetään osana nykyisiä täytäntöönpanomenettelyjä ja -toimia. Arvion mukaan komissiolle voisi aiheutua vuosittain tietojen keräämisestä ja analysoinnista 120 000–430 000 euron kustannukset, kun oletuksena on viisi tietopyyntöä vuodessa.²³ Nämä

²³ Komissio ei ole velvollinen käyttämään tätä tutkintavälinettä.

komissiolle koituvat kustannukset eivät aiheuttaisi uusia määrärahatarpeita, vaan ainoastaan nykyisen henkilöstön ja infrastruktuurin uudelleenjärjestelyä.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Komissio seuraa asetuksen käyttöä arvioidakseen asetuksen tehokkuutta ja oikeasuhteisuutta. Se tukeutuu seuraaviin kriteereihin: asetuksen käytön poikkeuksellisuus, tietopyyntöjen vastaanottajien tekemä yhteistyö vastausten toimittamiseksi ja kerättyjen tietojen laatu. Komissio tallentaa tarvittavat tiedot (esimerkiksi välineen vuotuinen käyttö, asianomainen sisämarkkina-ala, asianomaiset yritykset ja yritysten yhteenliittymät, vastausten oikea-aikaisuus, kattavuus, täsmällisyys ja laatu, vastausaste sekä se, auttoiko välineen käyttö komissiota parantamaan täytäntöönpanon valvontaa). Seuranta varten se aikoo toteuttaa tietopyynnön saaneille yrityksille kohdistettuja vapaaehtoisia palautekyselyjä, jotta saadaan selville, mitä mieltä ne olivat menettelystä. Lisäksi komissio seuraa myös tämän välineen hyödyllisyyttä (esimerkiksi rikkomusmenettelyjen onnistumisaste, sidosryhmien antama palaute). Näiden seurantatoimien tuloksia on tarkoitus arvioida, kun asetusta on sovellettu viisi vuotta. Komissio laatii kahden vuoden välein kertomuksen asetuksen soveltamisesta.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ehdotuksen I luvussa (Yleiset säännökset) esitetään kohde, soveltamisala ja määritelmät (1–4 artikla). Siinä komissiolle annetaan (4 artikla) valtuudet pyytää tietoja suoraan yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä, jotta voitaisiin ratkaista unionin lainsäädännön soveltamiseen liittyvä vakava ongelma, joka saattaa vaarantaa unionin tärkeän toimintapoliittisen tavoitteen saavuttamisen.

Ehdotuksen II luvussa määritetään tietopyynnön edellytykset ja noudatettava menettely. 5 artiklassa rajoitetaan komission valtuudet siihen, että välinettä käytetään vasta viimeisenä keinona eli jos komissio ei voi saada nopeasti asianmukaisia ja riittäviä tietoja muista lähteistä. Komissio antaa etukäteen päätöksen aikeestaan käyttää kyseistä oikeuttaan. Päätöksessä esitetään epäilty vakava ongelma, pyydettävät tiedot, miksi kyseisiä tietoja tarvitaan, miksi muut tiedonsaantikeinot eivät ole tuottaneet tulosta ja tietopyyntöjen vastaanottajien valintakriteerit (vastaanottajat eivät voi olla mikroyrityksiä). Komissiolla on valtuudet pyytää ainoastaan tietoja, joita tietopyynnön vastaanottaja kykenee toimittamaan. Ennakolta annettu päätös osoitetaan asianomaisille jäsenvaltioille, ja komissio on velvollinen antamaan sen niille tiedoksi viipymättä. 6 artiklassa vahvistetaan tietopyynnön esittämisessä noudatettava menettely: komissio voi yksinkertaisella pyynnöllä tai päätöksellä pyytää yrityksiä tai yritysten yhteenliittymiä toimittamaan tietoja, ja se ilmoittaa pyynnöstä jäsenvaltiolle, johon pyynnön vastaanottaja on sijoittautunut. Jos komissio on käynnistänyt SEUT-sopimuksen 258 artiklan mukaisen virallisen rikkomusmenettelyn, komissio on velvollinen toimittamaan jäsenvaltiolle, jota menettely koskee, jäljennöksen kaikista tietopyynnöistä, jotka on esitetty kyseisen menettelyn yhteydessä, riippumatta siitä, missä yrityksen tai yritysten yhteenliittymän rekisteröity kotipaikka sijaitsee. 7 artikla koskee tietopyyntöihin annettuja vastauksia ja luottamuksellisten tietojen suojaa. Näissä säännöksissä komissio velvoitetaan välittämään saadut vastaukset asianomaiselle jäsenvaltiolle, jos vastaukset ovat SEUT-sopimuksen 258 artiklan nojalla kyseistä jäsenvaltiota vastaan käynnistetyn virallisen rikkomusmenettelyn kannalta merkityksellisiä. Jos vastaus sisältää tietoja, jotka ovat luottamuksellisia suhteessa kyseiseen jäsenvaltioon, komissio välittää sille vastauksesta ainoastaan ei-luottamuksellisen version. 8 artiklassa rajoitetaan 4 artiklan mukaista tarkoitusta varten kerättyjen tietojen käyttöä.

Ehdotuksen III luvussa (9–13 artikla) vahvistetaan sakkoja ja uhkasakkoja koskevat säännöt, jos vastaaja antaa virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja tai jos se vastauksena komission virallisella päätöksellä esitettyyn tietopyyntöön toimittaa puutteellisia tietoja tai ei toimita tietoja lainkaan. Nämä säännöt ovat valtiontuen alaan sovellettavan asetuksen (EU) 2015/1589 mallin mukaisia.

Ehdotuksen IV luvussa (Loppusäännökset – 14–19 artikla) vahvistetaan säännöt, jotka koskevat määräaikojen pidentämistä, komission päätösten julkaisemista, jäsenvaltioiden salassapitovelvollisuutta, tietosuojaa (EU:n virkamiehiä sitovat jo samanlaiset SEUT-sopimuksen 339 artiklan mukaiset velvoitteet), komission raportointivelvoitteita ja asetuksen voimaantuloa.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

niiden edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia tietoja

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 43 artiklan 2 kohdan, 91 artiklan, 100 artiklan, 114 artiklan, 192 artiklan, 194 artiklan 2 kohdan ja 337 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,²⁴

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,²⁵

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti sisämarkkinoiden toteuttaminen kuuluu keskeisiin tavoitteisiin, jotka unioni pyrkii saavuttamaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti unioni hyväksyy toimenpiteet, joiden tarkoituksena on toteuttaa sisämarkkinat tai varmistaa niiden toiminta. SEUT-sopimuksen 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla taataan tavaroiden, henkilöiden, palveluiden ja pääomien vapaa liikkuvuus. Sisämarkkinat ovat luoneet eurooppalaisille yrityksille uusia mahdollisuuksia ja mittakaavaetuja, luoneet työpaikkoja, tarjonneet kuluttajille suuremman valinnanvaran alemmilla hinnoilla ja antaneet Euroopan kansalaisille mahdollisuuden asua, opiskella ja työskennellä unionissa. Saavutetusta edistyksestä huolimatta sisämarkkinoiden toteuttamisessa ja toiminnassa on edelleen merkittäviä vaikeuksia, joiden vuoksi Euroopan kansalaiset ja yritykset eivät saa sisämarkkinoista täyttä hyötyä. Joissain tapauksissa epätydyttävät tiedot, jotka vaikuttavat komission toimiin sen panna täytäntöön sisämarkkinoita koskevaa unionin lainsäädäntöä, kasvattavat sellaisten kaupan vaikeuksien riskiä sisämarkkinoilla, jotka johtuvat koordinoimattomista kansallisista täytäntöönpanotoimista tai tällaisten vaikeuksien ratkaisemiseksi luotujen kansallisten säädösratkaisujen eriytymisestä.

²⁴ EUVL C , , s . .

²⁵ EUVL C , , s . .

- (2) SEUT-sopimuksen 337 artiklan mukaisesti komissio voi sille uskottujen tehtävien hoitamiseksi, niissä rajoissa ja niillä edellytyksin, jotka neuvosto, joka tekee ratkaisunsa yksinkertaisella enemmistöllä, vahvistaa, hankkia kaikki tarvittavat tiedot. Asiassa C-490/10 *Euroopan parlamentti v neuvosto* tuomioistuin kuitenkin selvensi, että jos tiedonkeruulla edistetään suoraan Euroopan unionin tietyn politiikan tavoitteiden saavuttamista, säädöksen, jossa tällaisen keruun edellytyksistä säädetään, on perustuttava kyseisen politiikkaan liittyvään oikeusperustaan. Tässä asetuksessa säädetään kehyksestä, jonka puitteissa komissio voi kerätä tietoja yrityksiltä tai yritysten yhteenliittymiltä, sekä toimenpiteet, joiden avulla varmistetaan tietopyyntöjen täytäntöönpano. Näin ollen, kun otetaan täysin huomioon, että komission valtuudet kerätä tietoja perustuvat suoraan perussopimukseen, tämän asetuksen olisi SEUT-sopimuksen 337 artiklan lisäksi perustuttava SEUT-sopimuksen 43 artiklan 2 kohtaan, 91 artiklaan, 100 artiklaan, 192 artiklaan ja 194 artiklan 2 kohtaan sekä sen 114 artiklaan, jossa määrätään sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan edellyttämien toimenpiteiden toteuttamisesta, mukaan lukien tilanteet, joissa kansallisten sääntöjen väliset erot ovat omiaan rajoittamaan perusvapauksia tai joissa on tarpeen estää sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa haittaavien vaikeuksien syntyminen.
- (3) Tällaisten vaikeuksien havaitseminen ja tarvittaessa niihin puuttuminen tehokkaasti ja vaikuttavasti edellyttävät kattavien, täsmällisten ja luotettavien määrällisten ja laadullisten markkinatietojen ripeää saamista. Näin on erityisesti silloin, kun komissio toimii perussopimusten valvojana SEU-sopimuksen 17 artiklan 1 kohdan nojalla, jossa komissiolle annetaan tehtäväksi huolehtia siitä, että perussopimuksia ja toimielinten niiden nojalla hyväksymiä toimenpiteitä sekä unionin lainsäädäntöä sovelletaan. Kuten unionin tuomioistuin on useaan otteeseen SEUT-sopimuksen 258 artiklan mukaisten rikkomista koskevien menettelyjen yhteydessä vahvistanut, komission velvollisuutena on esittää unionin tuomioistuimelle kaikki merkitykselliset tosiseikat rikkomisen näyttämiseksi toteen. Tällaiset tiedot voivat joissain tapauksissa sisältää markkinatietoja, joiden perusteella unionin tuomioistuin voi päättää, onko unionin lainsäädäntöä rikottu.
- (4) Komissiolla ei ole omia yleisiä tutkintavaltuuksia, joiden nojalla se voisi valvoa unionin lainsäädännön noudattamista sisämarkkinoiden alalla. Olemassa olevat kilpailusääntöihin liittyvät tutkintavaltuudet, siten kuin niistä säädetään neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1/2003,²⁶ neuvoston asetuksessa (EY) N:o 139/2004²⁷ ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/1589²⁸, rajoittuvat oikeusperustansa vuoksi määritelyihin alueisiin, eikä niiden nojalla voida kerätä eikä käyttää kerättyjä tietoja muihin sisämarkkinapolitiikkaan liittyviin tarkoituksiin.
- (5) Kuten unionin tuomioistuin on todennut, komissio voi unionin lainsäädännön noudattamista valvoessaan nojautua aihetodisteisiin, mutta se on paljolti riippuvainen kantelijoiden, julkisten elinten, yksityisten tahojen ja asianomaisten jäsenvaltioiden toimittamista tiedoista. SEU-sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti

²⁶ Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta (EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1).

²⁷ Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta (EUVL L 32, 5.2.2004, s. 1).

²⁸ Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä. (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).

jäsenvaltioiden velvollisuutena on, kuten unionin tuomioistuin on useita kertoja muistuttanut, tukea komissiota sen täyttäessä tehtäviään, joihin kuuluu etenkin sen toimiminen perussopimusten valvojana. Jäsenvaltioilla ei kuitenkaan aina ole käytettävissään merkityksellistä markkinatietoa, jota komissio tarvitsisi tehtäviensä suorittamiseksi, tai tiedonkeruuta koskevissa kansallisissa säännöissä saatetaan kieltää kerättyjen tietojen luovuttaminen.

- (6) Jäsenvaltioilta saatujen tietojen täydentämiseksi komissio tukeutuu asianomaisten osapuolten ja erityisesti kantelijoiden vapaaehtoiseen yhteistyöhön. Joissain monimutkaisissa rajatylittävissä tapauksissa komission olisi kuitenkin tarpeen tehdä perusteellinen analyysi, jotta näiden kanavien kautta saatuja tietoja voitaisiin täydentää esimerkiksi sen varmistamiseksi, että tiedot ovat aivan täsmällisiä tai että eri jäsenvaltioista saadut tiedot ovat vertailukelpoisessa muodossa. Komissio ei myöskään aina voi tukeutua virallisiin tilastoihin täytäntöönpanon valvonnassa, koska niiden tuotannossa on viive ja koska ne eivät välttämättä aina ole riittävän yksityiskohtaisia tai jaoteltuja yksittäisten tapausten selvittämiseksi.
- (7) Vaikka voimassa oleva sääntelykehys, siltä osin kuin se koskee komission tiedonsaantikeinoja sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan liittyviin vaikeuksiin puuttumiseksi, toimii useimmissa tapauksissa tehokkaasti, haasteita esiintyy joissain tilanteissa, joissa tarvitaan tiettyjä yksityiskohtaisia, vertailukelpoisia, ajantasaisia ja usein luottamuksellisia markkinatietoja lyhyessä ajassa. Perusteellinen taloudellinen analyysi on tarpeen arvioitaessa sisämarkkinoiden toteuttamisessa ja toiminnassa esiintyviä vaikeuksia erityisesti silloin, kun kyse on monimutkaisista rajatylittävistä tapauksista ja etenkin kun ne liittyvät nopeasti kehittyviin markkinoihin, uuteen taloudelliseen toimintaan tai uusiin liiketoimintamalleihin, jotka haastavat nykyiset taloutta koskevat oletukset. Analyysin tekeminen voi kuitenkin osoittautua hankalaksi, jos saatavilla ei ole riittäviä ja vertailukelpoisia tietoja. Näissä tilanteissa komission on vaikeampaa varmistaa unionin lainsäädännön soveltaminen.
- (8) Jos yksityiskohtaisia, vertailukelpoisia, ajantasaisia ja usein myös luottamuksellisia markkinatietoja voidaan saada kohtuullisessa ajassa ainoastaan markkinatoimijoilta, vaikuttaisi asianmukaiselta, että viimeisenä keinona komissiolle annetaan tässä asetuksessa säädetyin rajoin ja edellytyksin valtuudet pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan suoraan kattavat, täsmälliset ja luotettavat määrälliset ja laadulliset markkinatiedot kohtuullisessa ajassa, jos on osoittautunut, että muita tietolähteitä ei ole saatavilla tai ne ovat riittämättömiä tai epäasianmukaisia. Tätä varten komission olisi ensin hyväksyttävä päätös, jossa todetaan, miksi muut keinot hankkia tarpeelliset tiedot ovat osoittautuneet tehottomiksi. Yrityksen käsitteellä katsotaan olevan sama merkitys kuin muilla EU:n oikeuden aloilla ja etenkin kilpailulainsäädännössä.
- (9) Sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot osallistuvat tämän asetuksen toimintaan SEU-sopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa määrätyn komission ja jäsenvaltioiden vilpittömän yhteistyön periaatetta noudattaen, on asianmukaista säätää, että kaikki komission päätökset sen aikomuksesta käyttää tämän asetuksen mukaisia valtuuksiaan pyytää tietoja yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä annetaan viipymättä tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle tai asianomaisille jäsenvaltioille.
- (10) Tällaisen valtuutuksen tavoitteena ei ole luoda komissiolle uusia täytäntöönpanovaltuuksia, etenkin valtuuksia soveltaa sisämarkkinoita koskevan unionin oikeuden rikkomusmenettelyä yksittäisiä markkinatoimijoita vastaan. Sen tarkoituksena on ennemminkin antaa komissiolle lisäkeino hankkia tietoa tapauksissa,

joissa se on ehdottomasti tarpeen, jotta komissio voi suorittaa sille SEUT-sopimuksessa määrätyn tehtävän varmistaa unionin lainsäädännön soveltaminen sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja sisämarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi. Sujuvasti toimivien sisämarkkinoiden toteuttamiseksi on aiheellista selvittää, että kyseinen valtuutus kattaa myös ne sisämarkkinoiden toimialat, joiden osalta SEUT-sopimuksessa määrätään yhteisestä politiikasta: maatalous ja kalastus (meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä lukuun ottamatta), liikenne, ympäristö ja energia.

- (11) Jotta tämä tutkintaväline olisi tehokas, pyydettävien tietojen olisi liityttävä asiaa koskevan unionin lainsäädännön soveltamiseen. Tiedot voivat olla esimerkiksi markkinatietoja, jotka kattavat kustannusrakenteen, hinnoittelupolitiikan, tuotteiden tai palvelujen ominaispiirteet tai asiakkaiden ja toimittajien maantieteellisen jakauman. Ne voivat olla myös yritysten tai yritysten yhteenliittymien faktapohjaisia analyyseja sisämarkkinoiden toiminnasta, esimerkiksi havaituista sääntely- ja markkinoille pääsyn esteistä tai rajatylittävien liiketoimien kustannuksista. Jotta tietopyyntöihin vastaamisen kustannukset voitaisiin minimoida, pyyntöjen tulisi koskea vain sellaisia tietoja, jotka ovat todennäköisesti asianomaisten yritysten tai yritysten yhteenliittymien käytettävissä.
- (12) Lähettäessään tietopyyntöjä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille komissio valitsee huolellisesti pyyntöjen vastaanottajat, jotta pyyntöjä lähetetään ainoastaan sellaisille yrityksille tai yritysten yhteenliittymille, jotka kykenevät toimittamaan riittävästi merkityksellistä tietoa. Tällaisia yrityksiä ovat etenkin asianomaisten jäsenvaltioiden suuryritykset. Tällaisten tietopyyntöjen tarkoituksena on ratkaista oletettu, toisin sanoen saatavilla olevan tietoon perustuva, vakava ongelma, joka koskee unionin lainsäädännön soveltamista sisämarkkinoiden, maatalouden ja kalastuksen (lukuun ottamatta meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä), liikenteen, ympäristön ja energian aloilla. Tietopyyntöjen tarkoituksena ei ole asettaa yrityksiä syytteeseen niiden käyttäytymisestä, jos se kenties osoittautuu ongelmalliseksi. Näin ollen välineeseen liittyvät seuraamukset on suunniteltu käytettäväksi ainoastaan kahdenlaisessa tilanteessa. Niitä sovelletaan vain, jos tietopyyntöön jätetään vastaamatta tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos annetaan virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta. Jos kerätyt tiedot ovat merkityksellisiä, niiden avulla voidaan saada käsitys tilanteista, joissa yrityksillä on vaikeuksia noudattaa lainsäädäntöä, ja parantaa sen avulla sisämarkkinasääntöjen asianmukaista soveltamista. Jotta vältettäisiin aiheuttamasta kohtuutonta hallinnollista rasitetta mikroyrityksille, jotka eivät todennäköisesti myöskään pysty toimittamaan riittävästi merkityksellisiä tietoja, komission ei tulisi lähettää tietopyyntöjä tälle yritysryhmälle. Lähettäessään tietopyyntöjä pk-yrityksille komission olisi otettava asianmukaisesti huomioon suhteellisuusperiaate. Vaikka pk-yritykset eivät todennäköisesti pysty laajan mittakaavan toimintaan, jolla ne vaikuttaisivat merkittävästi markkinoiden tuloksiin, pk-yrityksiltä kerätyt tiedot voivat kuitenkin osoittautua arvokkaiksi, sillä niiden avulla komissio saa käsityksen sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan vaikeuksista. Vaivattomasti pk-yritysten saatavilla olevat tiedot voivat olla luonteeltaan satunnaisia, mutta ne saattavat kuitenkin kertoa komissiolle pk-yrityksiä mahdollisesti haittaavista vaikeuksista sisämarkkinoilla. Pk-yrityksille ei normaalisti aiheudu eikä tulisikaan aiheutua tietojen keruusta merkittäviä lisäkustannuksia niiden vastatessa tietopyyntöön. Koska pk-yritysten neuvotteluasema arvoketjuissa on suhteellisesti heikompi, ne saattaisivat olla halukkaampia luovuttamaan tietoja, jos niiden käytössä olisi asianmukaisesti luottamuksellisuutta ja anonymiteettiä noudattava menettely. Sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan liittyvien vaikeuksien voittaminen voisi hyödyttää etenkin

pk-yrityksiä, koska usein nimenomaan innovatiivisilla pienyrityksillä on sisämarkkinoilla eniten esteitä perustamis- ja kasvuvaiheessa. Johdonmukaisuuden ja oikeusvarmuuden vuoksi on tarpeen soveltaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2013/34/EU²⁹ vahvistettuja mikroyrityksen, pienen yrityksen ja keskisuuren yrityksen määritelmiä.

- (13) Sisämarkkinoita ja maatalouden ja kalastuksen (lukuun ottamatta meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä), liikenteen, ympäristön ja energian aloja koskevan unionin lainsäädännön johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi on tarpeen perustaa komission ja jäsenvaltioiden välisiä tietojenvaihtomekanismeja, jotka liittyvät tietopyyntöihin ja, tapauksen mukaan, myös niihin annettaviin vastauksiin, rajoittamatta kuitenkaan salassapitovelvollisuutta.
- (14) Tässä asetuksessa säädetty tutkintaväline on hyödyllinen etenkin komission varmistamiseksi, että sisämarkkinoita koskevaa unionin lainsäädäntöä noudatetaan. Siitä on hyötyä myös, kun asianomaiset jäsenvaltiot tämän jälkeen ryhtyvät täytäntöönpanotoimiin, jotka edellyttäisivät näiden valtuuksien nojalla kerättyjä merkityksellisiä tietoja, jotka komissio luovuttaisi asianomaisille jäsenvaltioille. Lisäksi jos olemassa olevien sääntöjen soveltaminen aiheuttaa vaikeuksia, mukaan lukien tilanteet, joissa yritykset eivät oikeudellisen epäselvyyden vuoksi kykene noudattamaan lainsäädäntöä, tästä tutkintavälineestä voisi olla hyötyä sen jälkeen, kun muut välineet ja tärkeän tiedon lähteet ovat osoittautuneet riittämättömiksi, sillä siitä olisi apua kehitettäessä tai laadittaessa sääntelyllisiä ratkaisuja. On myös aiheellista kieltää tällaisten tietojen käyttö muihin tarkoituksiin, etenkin SEUT-sopimuksen kilpailusääntöjen soveltamiseen, tämän rajoittamatta kuitenkaan julkistettujen tietojen uudelleenkäyttöä.
- (15) Komission olisi voitava tarvittaessa varmistaa yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle osoitettuihin tietopyyntöihin vastaaminen määräämällä päätöksellä kohtuullisia sakkoja ja uhkasakkoja. Vahvistaessaan sakkojen ja uhkasakkojen määrät komission olisi otettava asianmukaisesti huomioon suhteellisuusperiaate (tarkoituksenmukaisuusnäkökulma mukaan lukien) erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osalta. Niiden osapuolten oikeudet, joilta on pyydetty tietoja, olisi turvattava antamalla osapuolille tilaisuus esittää kantansa, ennen kuin päätös sakkojen tai uhkasakkojen määräämisestä tehdään.
- (16) Komission olisi voitava, suhteellisuusperiaatteen (ja tarkoituksenmukaisuusnäkökulman) asianmukaisesti huomioon ottaen, alentaa uhkasakkojen määrää tai vapauttaa kokonaan uhkasakkoista, kun tietopyyntöjen vastaanottajat toimittavat pyydettyt tiedot, vaikka tämä tapahtuisi määräajan umpeutumisen jälkeenkin. Oikeusvarmuuden vuoksi on asianmukaista säätää myös vanhentumisajoista sakkojen ja uhkasakkojen määräämiselle ja täytäntöönpanolle.
- (17) Unionin tuomioistuimella olisi SEUT-sopimuksen 261 artiklan mukaisesti oltava täysi harkintavalta niiden päätösten osalta, joilla komissio määrää tämän asetuksen mukaisia sakkoja tai uhkasakkoja, mikä merkitsee sitä, että se voi kumota komission määräämän sakon tai uhkasakon taikka alentaa tai korottaa sitä.

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietentyypisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

- (18) Avoimuuden ja oikeusvarmuuden vuoksi on asianmukaista julkaista komission päätökset. Julkaistessaan ja käsitellessään tällaista tietoa komission olisi noudatettava salassapitovelvollisuutta ja kaikkien luottamuksellisten tietojen suojaa koskevia sääntöjä SEUT-sopimuksen 339 artiklan mukaisesti.
- (19) Yrityksen liiketoimintaa koskevien tietojen julkistaminen saattaisi aiheuttaa kyseiselle yritykselle vakavaa haittaa. Komission olisi sen vuoksi otettava asianmukaisesti huomioon yritysten oikeutetut edut erityisesti sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta. Sen varmistamiseksi, että komissiolle toimitetut liikesalaisuudet ja muut luottamukselliset tiedot käsitellään SEUT-sopimuksen 339 artiklan mukaisesti, tietoja toimittavan yrityksen tai yritysten yhteenliittymän olisi mainittava selvästi tiedot, joiden se katsoo olevan luottamuksellisia, ja ilmoitettava, miksi ne ovat luottamuksellisia. Komission ei tulisi voida luovuttaa pyynnöstä tällaisten vastaajien toimittamia luottamuksellisia tietoja asianomaiselle jäsenvaltiolle, jollei se ole ennakolta saanut vastaajien suostumusta kyseisten tietojen ilmaisemiseen tätä tarkoitusta varten. Kyseistä vastaajaa olisi vaadittava toimittamaan komissiolle tiedoista erillinen ei-luottamuksellinen versio, joka voidaan toimittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle. Niissä tapauksissa, joissa luottamuksellisiksi merkityt tiedot eivät näytä kuuluvan salassapitovelvollisuuden piiriin, on asianmukaista, että on olemassa menettely, jonka mukaisesti komissio voi päättää, missä määrin kyseiset tiedot voidaan paljastaa. Kaikissa tiedon salassapitopyynnön hylkäävissä päätöksissä olisi ilmoitettava ajankohta, jolloin kyseinen tieto paljastetaan, jotta vastaaja voi turvautua käytettävissään oleviin oikeussuojakeinoihin, välitoimenpiteet mukaan luettuina. Vastaajien oikeudet olisi turvattava antamalla vastaajille tilaisuus esittää kantansa, ennen kuin päätös salassapitopyynnön hylkäämisestä tehdään.
- (20) Ottaen huomioon tässä asetuksessa säädetyn tutkintavälineen poikkeuksellisuuden ja jotta välineen käytön oikeasuhteisuutta voitaisiin seurata, komissio laatii joka toinen vuosi kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
- (21) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Tällä asetuksella pyritään erityisesti varmistamaan, että oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, oikeutta henkilötietojen suojaan, oikeutta hyvään hallintoon ja erityisesti oikeutta tutustua asiakirjoihin ottaen huomioon liikesalaisuuden vaatimukset, oikeutta tehokkaiseen oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, oikeutta puolustukseen sekä laillisuusperiaatetta ja seuraamusten oikeasuhteisuuden periaatetta kunnioitetaan kaikilta osin.
- (22) Jos tässä asetuksessa säädettyihin toimenpiteisiin sisältyy henkilötietojen käsittelyä, toimenpiteet on toteutettava henkilötietojen suojelua koskevan unionin lainsäädännön ja erityisesti direktiivin 95/46/EY³⁰ mukaisesti. Komissio soveltaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001³¹ säännöksiä henkilötietojen käsittelyyn tämän asetuksen puitteissa.

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995).

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

- (23) Koska jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta helpottaa komission pääsyä markkinatietoihin, joita se tarvitsee hoitaakseen tehtävänsä sisämarkkinoiden sujuvan toiminnan toteuttamiseksi, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, unioni voi toteuttaa toimenpiteitä SEU-sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (24) Tämän asetuksen ei tulisi vaikuttaa jäsenvaltioiden tutkintavaltuuksiin. Tämän asetuksen tavoitteena ei ole muuttaa, rajoittaa tai kumota tutkintavaltuuksia, jotka komissio tai unionin elimet tai laitokset ovat jo saaneet muiden unionin säädösten nojalla. Tämän asetuksen ei tulisi vaikuttaa etenkin komission tutkintavaltuuksiin, jotka liittyvät sisämarkkinoiden toiminnalle tarpeellisten kilpailusääntöjen soveltamiseen.
- (25) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausunnon [...],

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

1. Tällä asetuksella hyväksytään seuraavia aiheita koskevat säännöt:
 - a) edellytykset, joilla komissio voi pyytää yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä tietoja, joita edellytetään komissiolle uskottujen tehtävien hoitamiseksi 2 artiklassa tarkoitetuilla aloilla;
 - b) menettely, jota tällaisten tietojen pyytämisessä noudatetaan.
2. Tätä asetusta sovelletaan rajoittamatta sellaisten muiden säännösten noudattamista, joiden nojalla komissio tai unionin elimet tai laitokset voivat kerätä tai pyytää tietoja.

2 artikla

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan seuraaviin aloihin:

- 1) perussopimuksen 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut sisämarkkinat;
- 2) maatalous ja kalastus lukuun ottamatta meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä;
- 3) liikenne;
- 4) ympäristö;

- 5) energia.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'mikroyrityksellä' direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1 kohdassa määriteltyä yritystä;
- 2) 'pienellä yrityksellä' direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määriteltyä yritystä;
- 3) 'keskisuurella yrityksellä' direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 3 kohdassa määriteltyä yritystä.

4 artikla

Valtuudet pyytää tietoja yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä

Jos unionin lainsäädännön soveltamisen vakava vaikeus saattaa vaarantaa unionin tärkeän toimintapoliittisen tavoitteen saavuttamisen, komissio voi II luvun mukaisesti pyytää tietoja yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä, jotta kyseiseen vaikeuteen voitaisiin puuttua.

II luku

Tietopyynnön edellytykset ja noudatettava menettely

5 artikla

Edellytykset

1. Komissio käyttää 4 artiklassa säädettyjä valtuuksiaan pyytää tietoja yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä vain, jos komission saatavilla olevat tiedot, joita edellytetään 4 artiklan mukaiseen tarkoitukseen, eivät ole riittäviä tai asianmukaisia eikä niitä ole mahdollista hankkia kohtuullisessa ajassa seuraavista syistä:
 - a) tietoja ei ole julkisesti saatavilla olevassa lähteessä; ja
 - b) jäsenvaltio ei ole toimittanut tietoja komission pyynnöstä; tai
 - c) oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö ei ole toimittanut tietoja.
2. Ennen kuin komissio pyytää tietoja 6 artiklan mukaisesti, se antaa päätöksen, jossa se ilmaisee aikomuksensa käyttää tämän asetuksen mukaisia valtuuksiaan pyytää tietoja yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä.

Kyseinen päätös sisältää seuraavat tiedot:

 - a) tiivistetty kuvaus väitetyistä unionin lainsäädännön soveltamisen vakavasta rajatylittävästä vaikeudesta ja siitä, miksi kyseinen vaikeus saattaa vaarantaa unionin tärkeän toimintapoliittisen tavoitteen saavuttamisen;
 - b) tiivistetty kuvaus pyydettävistä tiedoista;

- c) perusteltu selvitys siitä, miksi kyseiset tiedot ovat tarpeen 4 artiklan mukaisia tarkoituksia varten;
- d) perusteltu selvitys siitä, miksi muut tiedonhankintakeinot ovat osoittautuneet riittämättömiksi tai epäasianmukaisiksi tai miksi tietoja ei ole tähän mennessä ollut mahdollista hankkia kohtuullisessa ajassa;
- e) tietopyyntöjen vastaanottajien valintakriteerit.

Päätös osoitetaan asianomaiselle jäsenvaltiolle tai asianomaisille jäsenvaltioille. Komissio antaa sen viipymättä tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle tai asianomaisille jäsenvaltioille.

3. Yritysten tai yritysten yhteenliittymien, joita 4 artiklassa tarkoitettu pyyntö koskee, tarvitsee toimittaa ainoastaan käytettävissään olevia tietoja.

Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon suhteellisuusperiaatteen etenkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta.

6 artikla

Yrityksille ja yritysten yhteenliittymille esitettävä tietopyyntö

1. Komissio voi 4 artiklassa säädetyissä tapauksissa ja 5 artiklassa vahvistetuin edellytyksin pyytää yksinkertaisella pyynnöllä tai päätöksellä yrityksiä tai yritysten yhteenliittymiä toimittamaan tietoja.

Valitessaan tietopyyntöjen vastaanottajat komissio pyrkii varmistamaan, että pyynnöt osoitetaan ainoastaan sellaisille yrityksille tai yritysten yhteenliittymille, jotka pystyvät toimittamaan merkityksellisiä tietoja.

Komissio ei esitä tämän asetuksen mukaisia tietopyyntöjä mikroyrityksille, elleivät ne kuulu yritysryhmään, joka on vähintään direktiivin 2013/34/EU 6 artiklan 5 kohdassa määritelty pieni konserni.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa yksinkertaisessa pyynnössä mainitaan tietopyynnön oikeusperusta ja tarkoitus, täsmennetään pyydettävät tiedot ja asetetaan oikeasuhteinen määräaika, jonka kuluessa tiedot on toimitettava. Siinä viitataan myös 9 artiklan 1 kohdassa säädettyihin sakkoihin, joita voidaan määrätä virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen toimittamisesta.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa päätöksessä mainitaan oikeusperusta ja tietopyynnön tarkoitus, täsmennetään pyydettävät tiedot ja asetetaan oikeasuhteinen määräaika, jonka kuluessa tiedot on toimitettava. Siinä viitataan tarvittaessa myös 9 artiklan 1 kohdassa säädettyihin sakkoihin ja 9 artiklan 2 kohdassa säädettyihin uhkasakkoihin.

Lisäksi siinä mainitaan yrityksen tai yritysten yhteenliittymän oikeus hakea päätökseen muutosta Euroopan unionin tuomioistuimelta.

Asianomainen yritys ja yritysten yhteenliittymä voivat pyytää määräajan pidennystä 14 artiklan mukaisesti.

4. Komissio toimittaa samanaikaisesti jäljennöksen tässä artiklassa tarkoitettusta yksinkertaisesta pyynnöstä tai päätöksestä jäsenvaltiolle, jonka alueella yrityksen tai yritysten yhteenliittymän rekisteröity kotipaikka sijaitsee.

Jos komissio on käynnistänyt SEUT-sopimuksen 258 artiklan mukaisen virallisen rikkomusmenettelyn, komissio toimittaa jäsenvaltiolle, jota menettely koskee,

jäljennöksen kaikista tässä artiklassa tarkoitetuista yksinkertaisista pyynnöistä tai päätöksistä, jotka on annettu kyseisen menettelyn yhteydessä, riippumatta siitä, missä yrityksen tai yritysten yhteenliittymän rekisteröity kotipaikka sijaitsee.

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu päätös osoitetaan asianomaiselle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle. Komissio antaa päätöksen viipymättä tiedoksi päätöksen vastaanottajalle.

7 artikla

Vastaukset tietopyyntöihin ja luottamuksellisten tietojen suojele

1. Yrityksen tai yritysten yhteenliittymän, joka vastaa komission 5 artiklan perusteella esittämään tietopyyntöön, on toimitettava komissiolle selkeä, täydellinen ja täsmällinen vastaus.
2. Komissio antaa vastaanottajalle tilaisuuden ilmoittaa, minkä tietojen se katsoo kuuluvan salassapitovelvollisuuden piiriin.

Yrityksen tai yritysten yhteenliittymän, joka toimittaa tietoja 5 artiklan nojalla, on selvästi mainittava, mitkä tiedot ovat niiden mielestä luottamuksellisia, annettava salassapitopyynnön syyt ja toimitettava komissiolle erillinen ei-luottamuksellinen versio tiedoista. Jos tiedot on toimitettava tiettyyn määräaikaan mennessä, sama määräaika koskee ei-luottamuksellisen version toimittamista.

3. Komissio välittää saadut vastaukset jäsenvaltiolle, jota pyyntö koskee, jos vastaukset ovat SEUT-sopimuksen 258 artiklan nojalla kyseistä jäsenvaltiota vastaan käynnistetyn virallisen rikkomusmenettelyn kannalta merkityksellisiä. Jos tämän artiklan mukainen vastaus sisältää tietoja, jotka ovat luottamuksellisia suhteessa mainittuun jäsenvaltioon, komissio välittää sille tiedoista ainoastaan ei-luottamuksellisen version.
4. Komissio tarkistaa, onko vastauksen toimittavan yrityksen tai yritysten yhteenliittymän 2 kohdan 2 alakohdan mukainen salassapitopyyntö perusteltavissa ja oikeasuhteinen.

Annettuaan asianomaiselle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle tilaisuuden esittää kantansa komissio voi tehdä päätöksen, jossa todetaan, että luottamuksellisiksi ilmoitettuja tietoja ei suojella, ja asetetaan määräaika, jonka jälkeen tiedot julkistetaan. Määräajan on oltava vähintään yksi kuukausi.

Päätös annetaan viipymättä tiedoksi asianomaiselle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle.

8 artikla

Komission keräämien tietojen käyttö

Komissio käyttää 5 artiklan nojalla kerättyjä tietoja ainoastaan 4 artiklassa säädettyä tarkoitusta varten.

Komissio saa sisällyttää yrityksen tai yritysten yhteenliittymän antamia luottamuksellisia tietoja asiakirjoihin, jotka on tarkoitus julkaista tai toimittaa muille osapuolille, ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

- a) jos tällaiset tiedot esitetään yhteenvedona tai koosteena tai joka tapauksessa sellaisessa muodossa, ettei yksittäistä yritystä tai yritysten yhteenliittymää voida tunnistaa;
- b) jos komissio on etukäteen saanut vastaajalta suostumuksen tällaisten tietojen ilmaisemiseen;
- c) jos tällaisten tietojen ilmaiseminen jäsenvaltiolle on tarpeen, jotta voidaan osoittaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva unionin lainsäädännön rikkominen, edellyttäen että vastaajalla on ollut tilaisuus esittää kantansa ennen päätöksen tekemistä ja käyttää saatavilla olevia muutoksenhakukeinoja ennen tietojen ilmaisemista.

Komissio saa käyttää jo julkaistuja tietoja muuhun kuin tässä asetuksessa säädettyyn tarkoitukseen.

III luku

Sakot ja uhkasakot

9 artikla

Sakot ja uhkasakot

1. Komissio voi sen tarpeelliseksi ja oikeasuhteiseksi katsoessaan päätöksellä määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, joka on enintään 1 prosentti edellisen tilikauden liikevaihdosta, jos ne tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta
 - a) antavat virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti esitettyyn pyyntöön;
 - b) antavat virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti annettuun päätökseen tai eivät toimita tietoja asetetussa määräajassa.
2. Komissio voi päätöksellä määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille uhkasakon, jos yritys ei toimita komission pyytämiä täydellisiä, täsmällisiä ja harhaanjohtamattomia tietoja 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti annetulla päätöksellä asetetussa määräajassa.

Uhkasakko on enintään 5 prosenttia asianomaisen yrityksen tai yritysten yhteenliittymän edellisen tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta, kultakin työpäivinä lasketulta viivästyspäivältä päätöksessä säädetystä päivästä alkaen, kunnes yritys tai yritysten yhteenliittymä toimittaa komission pyytämät tai vaatimat tiedot.
3. Jos yritys tai yritysten yhteenliittymä ei toimita tietoja tai tiedot ovat puutteellisia, komissio asettaa ennen sakon tai uhkasakon määräämistä lopullisen kahden viikon määräajan puuttuvien tietojen vastaanottamiselle.
4. Sakon tai uhkasakon suuruudesta päättäessään komissio ottaa huomioon 6 artiklan 1 kohdan rikkomisen luonteen, vakavuuden ja keston ja ottaa asianmukaisesti huomioon suhteellisuusperiaatteen erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osalta.

5. Kun yritykset tai yritysten yhteenliittymät ovat täyttäneet velvoitteen, jonka tehosteeksi uhkasakko määrättiin, komissio voi määrätä uhkasakon määrän pienemmäksi tai luopua uhkasakosta.
6. Ennen 1 tai 2 kohdan mukaisen päätöksen antamista komissio antaa asianomaisille yrityksille tai yritysten yhteenliittymille tilaisuuden esittää kantansa.

10 artikla

Sakkojen ja uhkasakkojen määräämiseen sovellettava vanhentumisaika

1. Komissiolle 9 artiklassa myönnettyihin toimivaltuuksiin sovelletaan kolmen vuoden vanhentumisaikaa.
2. Edellä 1 kohdassa säädetty vanhentumisaika alkaa päivästä, jona 9 artiklassa tarkoitettu rikkominen tapahtui. Vanhentumisaika alkaa kuitenkin 6 artiklan 1 kohdan jatkettun tai uusitun rikkomisen osalta siitä päivästä, jona rikkominen lakkaa.
3. Edellä olevan 6 artiklan 1 kohdan mahdollista rikkomista koskevaan tutkimukseen tai menettelyyn liittyvät komission toimet keskeyttävät sakkojen tai uhkasakkojen määräämiseen sovellettavan vanhentumisajan siitä päivästä alkaen, jona toimesta ilmoitetaan asianomaiselle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle.
4. Vanhentumisaika alkaa uudelleen jokaisesta keskeytymisestä. Vanhentumisaika päättyy kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kuuden vuoden aika on kulunut komission määräämättä sakkoa tai uhkasakkoa. Tämä määräaika pitenee ajalla, joksi vanhentuminen katkeaa 5 kohdan mukaisesti.
5. Sakkojen tai uhkasakkojen määräämiseen sovellettava vanhentumisaika katkeaa ajaksi, jonka komission päätöstä koskeva menettely on vireillä Euroopan unionin tuomioistuimessa.

11 artikla

Sakkojen ja uhkasakkojen täytäntöönpanoon sovellettava vanhentumisaika

1. Komission toimivaltuuksiin panna täytäntöön 9 artiklan nojalla annetut päätökset sovelletaan viiden vuoden vanhentumisaikaa.
2. Edellä 1 kohdassa säädetty vanhentumisaika alkaa päivästä, jona 9 artiklan nojalla annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.
3. Edellä 1 kohdassa säädetyn vanhentumisajan keskeyttää
 - a) sellaisen päätöksen tiedoksi antaminen, jolla on muutettu sakon tai uhkasakon alkuperäistä määrää tai hylätty sen muuttamista koskeva hakemus;
 - b) komission pyynnöstä toimivan jäsenvaltion taikka komission suorittama toimi sakon tai uhkasakon täytäntöönpanemiseksi.
4. Vanhentumisaika alkaa uudelleen jokaisesta keskeytymisestä.
5. Edellä 1 kohdassa säädetty vanhentumisaika katkeaa ajaksi,
 - a) joksi vastaajalle on myönnetty maksuaikaa;
 - b) jolla maksun täytäntöönpanoa on lykätty Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksellä.

12 artikla

Päätösten vastaanottajat

Tämän asetuksen 9 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla annetut päätökset osoitetaan asianomaiselle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle. Komissio antaa päätöksen viipymättä tiedoksi päätöksen vastaanottajalle.

13 artikla

Muutoksen hakeminen Euroopan unionin tuomioistuimelta

Euroopan unionin tuomioistuimella on SEUT-sopimuksen 261 artiklassa tarkoitettu täysi harkintavalta tarkastella uudelleen komission määräämiä sakkoja tai uhkasakkoja. Se voi kumota sakon tai uhkasakon taikka alentaa tai korottaa sitä.

IV luku

Loppusäännökset

14 artikla

Määräaikojen pidentäminen

Määräajat ilmoitetaan kuukausina tai työpäivinä.

Kaikki pyynnöt pidentää määräaikoja on perusteltava, ja ne on toimitettava kirjallisina komission nimeämään yksikköön ja osoitteeseen vähintään viisi työpäivää ennen määräajan päättymistä. Komissio voi päättää pidentää määräaika siinä määrin kuin se on perusteltua ja oikeasuhteista.

15 artikla

Päätösten julkaiseminen

1. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* tiivistelmän päätöksistä, jotka se antaa 5 artiklan 2 kohdan nojalla. Tiivistelmässä ilmoitetaan mahdollisuudesta saada jäljennös päätöksestä todistusvoimaisella kielellä tai todistusvoimaisilla kielillä.
2. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* päätökset, jotka se antaa 9 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla.

16 artikla

Salassapitovelvollisuus

Jäsenvaltiot sekä niiden virkamiehet ja muut niiden palveluksessa olevat henkilöt eivät saa ilmaista salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja, jotka he ovat saaneet tätä asetusta sovellettaessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 7 ja 8 artiklan soveltamista.

17 artikla

Henkilötietojen suoja

Jäsenvaltioiden on suoritettava tässä asetuksessa vahvistetut tehtävänsä, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyä tämän asetuksen puitteissa, direktiivin 95/46/EY täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti. Komissio soveltaa asetuksen (EY) N:o 45/2001 säännöksiä henkilötietojen käsittelyyn, jota se suorittaa tämän asetuksen puitteissa.

18 artikla

Kertomukset

Komissio laatii joka toinen vuosi kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja